

Spis treści

Od wydawcy	17
Wprowadzenie	19
DZIAŁ I. PODSTAWY PRAWNE	23
Rozdział 1. Przepisy regulujące wykonywanie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie	23
1. Źródła prawa	23
2. Zakres regulacji przepisów prawa budowlanego	24
2.1. Zawartość ustawy – <i>Prawo budowlane</i>	24
2.2. Przepisy ustawy – <i>Prawo budowlane</i> dotyczące samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie	27
2.3. Zakres regulacji rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 11.09.2014 r. w sprawie <i>samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie</i>	27
Rozdział 2. Przepisy regulujące projektowanie, budowanie i eksploatację obiektów budowlanych	28
1. Identyfikacja pojęcia „przepisy”	28
2. Przepisy wykonawcze do ustawy – <i>Prawo budowlane</i>	29
3. Przepisy z zakresu budownictwa a przepisy ustawy – <i>Prawo budowlane</i>	32
4. Przepisy techniczno-budowlane	45
5. Procedura odstępstwa od przepisów techniczno-budowlanych, jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane i ich usytuowanie – w przypadku projektowania nowych obiektów budowlanych	46
5.1. Uwarunkowania odstępstwa od przepisów techniczno-budowlanych	46
5.2. Postępowanie w sprawie odstępstwa od przepisów techniczno-budowlanych	48
6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie <i>warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie</i>	49
6.1. Ogólny wykaz zagadnień	49
6.2. Warunki stosowania przepisów rozporządzenia	51
6.3. Odstępstwo od warunków technicznych w przypadku planowania ich nadbudowy, przebudowy i zmiany sposobu użytkowania	52
7. Przestrzeganie zasad wiedzy technicznej w czasie projektowania, budowania i eksploatacji obiektu budowlanego	52
7.1. Zasady wiedzy technicznej	52
7.2. Obligatoryjność stosowania norm powołanych w przepisach prawa	53
Rozdział 3. Organy administracji publicznej właściwe w sprawach robót i obiektów budowlanych	59
1. System organów administracji publicznej	59
2. Nadzór budowlany jako administracja zespolona	61
3. Relacje między organami administracji publicznej	64
3.1. Nadzór nad działalnością organów nadzoru budowlanego	64

3.2. Nadzór nad działalnością organów administracji architektoniczno-budowlanej	64
4. Podstawowe obowiązki organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego	65
5. Zadania organów administracji architektoniczno-budowlanej i organów nadzoru budowlanego	66
5.1. Zadania organów administracji architektoniczno-budowlanej	66
5.2. Zadania organów nadzoru budowlanego	66
6. Współpraca organów administracji architektoniczno-budowlanej i organów nadzoru budowlanego	68
7. Organy administracji publicznej właściwe w sprawach obiektów i robót budowlanych na szczeblu powiatowym	68
7.1. Administracja architektoniczno-budowlana	68
7.2. Nadzór budowlany	69
8. Organy administracji publicznej właściwe w sprawach obiektów i robót budowlanych na szczeblu wojewódzkim	73
8.1. Administracja architektoniczno-budowlana	73
8.2. Nadzór budowlany	74
9. Działalność kontrolna organów administracji publicznej	77
9.1. Wprowadzenie	77
9.2. Działalność kontrolna organów administracji architektoniczno-budowlanej	78
9.3. Działalność kontrolna organów nadzoru budowlanego	81
Rozdział 4. Regulacje prawne procesu budowlanego	96
1. Informacje wprowadzające	96
2. Podstawowe informacje dotyczące procesu budowlanego	97
2.1. Pojęcie procesu budowlanego	97
2.2. Cel procesu budowlanego	100
2.3. Obiekty budowlane jako przedmioty procesu budowlanego	103
3. Podmioty procesu budowlanego	110
4. Metody realizacji inwestycji	111
5. Proces budowlany inwestycyjny realizowany na podstawie przepisów specustaw	115
5.1. Wprowadzenie	115
5.2. <i>Ustawa o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych</i>	116
6. Problem samowoli budowlanych	118
6.1. Istota samowoli budowlanej	118
6.2. Konsekwencje prawne	119
6.3. Przestanki legalizacji	120
6.4. Przypadek obiektu budowlanego będącego w budowie albo wybudowanego bez wymaganego pozwolenia na budowę	121
6.5. Przypadek obiektu budowlanego będącego w budowie albo wybudowanego bez wymaganego zgłoszenia	124
6.6. Przypadek prowadzenia robót budowlanych	127
6.7. Zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części	133
Rozdział 5. Roboty budowlane	138
1. Klasyfikacja prawna	138
2. Klasyfikacja według danych GUS	139

3. Definicje robót budowlanych według ustawy – <i>Prawo budowlane</i>	142
3.1. Remont	142
3.2. Odbudowa obiektu	145
3.3. Przebudowa obiektu	146
3.4. Rozbudowa obiektu	147
3.5. Nadbudowa obiektu	147
3.6. Rozbiórka obiektu	147
4. Uwarunkowania prawne realizacji robót budowlanych	148
4.1. Wymagania prawa budowlanego dotyczące prowadzenia robót budowlanych	148
4.2. Pozwolenie na budowę	154
5. Wymagania formalne dotyczące zgłoszenia robót budowlanych	162
6. Co należy rozumieć pod pojęciem wykonania określonych czynności, o których mowa w art. 51 ust. 1. pkt 2 ustawy – <i>Prawo budowlane</i> ?	164
7. Przyłącza do obiektów budowlanych	166
7.1. Pojęcie przyłącza	166
7.2. Procedura budowy przyłączy	167
7.3. Zasady budowy	167
7.4. Budowa przyłączy przy budowie nowego obiektu budowlanego	170
7.5. Budowa przyłączy w przypadku istniejącego obiektu budowlanego nieposiadającego przyłącza określonego rodzaju lub wymagającego rozbudowy istniejącego przyłącza	172
DZIAŁ II. WYMAGANIA TECHNICZNE DLA OBIEKTÓW BUDOWLANYCH	175
Rozdział 6. Wymagania dotyczące obiektów budowlanych	175
1. Grupy wymagań	175
2. Wymagania techniczne dotyczące projektowania i budowania obiektu budowlanego	175
3. Wymagania techniczne dotyczące eksploatacji obiektu budowlanego	177
Rozdział 7. Ogólna charakterystyka wymagań podstawowych dotyczących obiektów budowlanych	179
1. Źródła wymagań podstawowych	179
2. Nośność i stateczność konstrukcji	181
2.1. Informacje ogólne	181
2.2. Podstawy projektowania konstrukcji	182
3. Bezpieczeństwo pożarowe	186
3.1. Informacje ogólne	186
3.2. Polskie Normy przeznaczone do projektowania konstrukcji obiektów budowlanych narażonych na pożar	187
3.3. Warunki bezpieczeństwa pożarowego	188
3.4. Uzgodnienie projektu budowlanego potwierdzające zgodność zawartych w nim rozwiązań z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej	191
4. Bezpieczeństwo użytkowania i dostępność obiektu	194
5. Odpowiednie warunki higieniczne i zdrowotne oraz ochrony środowiska	196
5.1. Istota wymagania	196
5.2. Kontrola spełnienia wymagań	197
6. Ochrona przed hałasem	200

7. Oszczędność energii i izolacyjność cieplna	201
7.1. Istota wymagania	201
7.2. Przepisy prawa	201
7.3. Wymagania dotyczące odpowiedniej charakterystyki energetycznej budynku oraz racjonalizacji użytkowania energii	203
8. Ustawa z dnia 29.08.2014 r. o <i>charakterystyce energetycznej budynków</i>	208
8.1. Wprowadzenie	208
8.2. Zasadnicze zagadnienia regulowane przepisami ustawy	209
8.3. Zasady sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej na podstawie przepisów ustawy	211
8.4. Przepisy karne dotyczące sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej budynków	227
8.5. Czy sporządzanie świadectw charakterystyki energetycznej budynków stanowi pełnienie samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie?	228
9. Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych	229
Rozdział 8. Charakterystyka pozostałych wymagań dotyczących obiektów budowlanych	232
1. Zapewnienie warunków użytkowych zgodnie z przeznaczeniem obiektu	232
2. Dostęp do usług telekomunikacyjnych	233
3. Zapewnienie utrzymania właściwego stanu technicznego	235
4. Zapewnienie niezbędnych warunków do korzystania z obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich	237
5. Zapewnienie niezbędnych warunków bezpieczeństwa i higieny pracy	238
5.1. Wymagania ogólne	238
5.2. Ogólne przepisy bhp	240
5.3. Sprawdzanie projektów budowlanych pod kątem zapewnienia niezbędnych warunków bhp	243
6. Zapewnienie ochrony ludności, zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej	245
7. Zapewnienie ochrony obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów objętych ochroną konserwatorską	250
8. Zapewnienie odpowiedniego usytuowania obiektu na działce budowlanej	256
9. Zapewnienie poszanowania, występujących w obszarze oddziaływania obiektu, uzasadnionych interesów osób trzecich, w tym zapewnienie dostępu do drogi publicznej	262
10. Zapewnienie warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia osób przebywających na terenie budowy	264
DZIAŁ III. UPRAWNIENIA BUDOWLANE – UZYSKIWANIE	271
Rozdział 9. Uprawnienia budowlane	271
1. Historia uprawnień budowlanych w Polsce	271
2. Zakres uprawnień budowlanych wydanych na podstawie wcześniejszych przepisów	273
3. Podstawowe informacje dotyczące uprawnień budowlanych po wprowadzeniu zmian ustawą z dnia 9.05.2014 r. o <i>ułatwieniu dostępu do wykonywania</i> <i>niektórych zawodów regulowanych</i>	274
3.1. Regulacje prawne	274

3.2. Rodzaj i zakres uprawnień budowlanych	276
3.3. Rodzaje uprawnień budowlanych (specjalności)	277
3.4. Zakres udzielanych uprawnień budowlanych	277
3.5. Wymagania konieczne do spełnienia dla uzyskania uprawnień budowlanych w specjalnościach określonych w art. 14 ust. 1 pkt 1–4 ustawy – <i>Prawo budowlane</i>	279
3.6. Wykaz wykształcenia odpowiedniego i pokrewnego dla poszczególnych specjalności	281
4. Praktyka zawodowa	284
4.1. Wymagania	284
4.2. Dokumentowanie praktyki zawodowej	286
4.3. Wniosek o nadanie uprawnień budowlanych	287
4.4. Kwalifikowanie i weryfikacja posiadanego wykształcenia oraz praktyki zawodowej	288
4.5. Kierowanie praktyką zawodową	292
5. Czynności do których uprawniają uprawnienia budowlane w określonych specjalnościach	293
5.1. Wprowadzenie	293
5.2. Specjalność architektoniczna	294
5.3. Specjalność konstrukcyjno-budowlana	296
5.4. Specjalność inżynierska mostowa	297
5.5. Specjalność inżynierska drogowa	297
5.6. Specjalność inżynierska kolejowa	298
5.7. Specjalność inżynierska hydrotechniczna	298
5.8. Specjalność inżynierska wyburzeniowa	299
5.9. Specjalność instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych	299
5.10. Specjalność instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń ciepłych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych	299
5.11. Specjalność instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych	300
5.12. Uprawnienia do sporządzania projektów zagospodarowania terenu lub działki	300
5.13. Informacje Prezesa Krajowej Rady IARP	301
6. Pełnienie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie przez technika i mistrza	303
6.1. Aktualne uregulowania prawa	303
6.2. Zawody związane z budownictwem	304
6.3. Aktualne uwarunkowania związane z uzyskiwaniem tytułu technika lub mistrza oraz uzyskiwaniem dyplomów potwierdzających kwalifikacje zawodowe na poziomie technika	305
7. Podstawowe informacje o działalności PIIB oraz IARP w zakresie nadawania uprawnień budowlanych	308
7.1. Właściwość Izb Samorządu Zawodowego architektów oraz inżynierów budownictwa w zakresie nadawania uprawnień budowlanych	308
7.2. Działalność IARP na rzecz osób starających się o uzyskanie uprawnień budowlanych	308
7.3. Działalność PIIB na rzecz osób starających się o uzyskanie uprawnień budowlanych	309

8. Procedury postępowania w sprawie nadania uprawnień budowlanych	310
8.1. Procedura postępowania w sprawie nadania uprawnień budowlanych przez Okręgowe Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej oraz Okręgowe Izby Inżynierów Budownictwa	311
Rozdział 10. Zasady przeprowadzania egzaminów na uprawnienia budowlane	313
1. Ogólne informacje	313
2. Szczegółowe zasady dotyczące egzaminów na uprawnienia budowlane wynikające z przepisów rozporządzenia w sprawie <i>samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie</i>	314
3. Tryb przeprowadzania egzaminów na uprawnienia budowlane przez Okręgowe Izby Samorządu Zawodowego	316
3.1. Postępowanie o nadanie uprawnień budowlanych	317
4. Nadawanie uprawnień budowlanych w innej specjalności lub w innym zakresie niż posiadane	322
5. Egzaminy dla osób ukaranych	325
6. Wyniki egzaminów	326
7. Terminy egzaminów	326
Rozdział 11. Specjalizacje techniczno-budowlane	327
1. Rodzaje specjalizacji	327
2. Wymagania konieczne do spełnienia dla uzyskania specjalizacji techniczno-budowlanej	327
3. Tryb uzyskiwania specjalizacji techniczno-budowlanej	329
DZIAŁ IV. WYKONYWANIE SAMODZIELNYCH FUNKCJI TECHNICZNYCH W BUDOWNICTWIE	330
Rozdział 12. Pełnienie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie przez obywateli państw UE w Polsce	330
1. Przepisy regulujące wykonywanie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie przez obywateli państw UE	330
2. Przypadki, w jakich możliwe jest pełnienie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie przez obywateli państw UE w Polsce	333
3. Zasady wykonywania usług transgranicznych przez architektów i inżynierów budownictwa	335
3.1. Warunki wykonywania usług transgranicznych	335
3.2. Ogólne zasady wykonywania (świadczenia) usług transgranicznych	335
3.3. Procedury umożliwiające świadczenie usług transgranicznych w zakresie pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie	336
3.4. Środki odwoławcze w procedurze umożliwiającej świadczenie usług transgranicznych w budownictwie	337
4. Uznawanie kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej	338
4.1. Ogólne zasady postępowania wnioskodawcy	338
4.2. Procedura uznawania przez Polską Izbę Inżynierów Budownictwa kwalifikacji do wykonywania zawodu inżyniera budownictwa	339

4.3. Środki odwoławcze od decyzji o uznaniu kwalifikacji lub decyzji o odmowie uznania kwalifikacji przez Krajową Radę Izby Inżynierów Budownictwa	339
4.4. Uznawanie kwalifikacji do wykonywania zawodu architekta	341
Rozdział 13. Samodzielne funkcje techniczne	346
1. Wprowadzenie	346
2. Działalność uznawana za samodzielną funkcję techniczną w budownictwie ...	347
3. Ogólne wymagania dotyczące osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie	348
3.1. Kto może wykonywać samodzielne funkcje techniczne w budownictwie? ..	348
3.2. Rys historyczny	348
3.3. Zakres uprawnień budowlanych	351
3.4. Uwarunkowania wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie	353
4. Ogólne zasady wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie	354
5. Centralne rejestry osób prowadzone przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego	357
5.1. Podstawa prawna prowadzenia centralnych rejestrów	357
5.2. Których osób dotyczą centralne rejestry?	358
5.3. Kiedy osoba wykonująca samodzielną funkcję techniczną w budownictwie musi się legitymować decyzją GINB o wpisie do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane?	360
5.4. Kiedy jest wydawane zaświadczenie o wpisie do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane?	360
5.5. Udostępnienie informacji wpisanych do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane	361
Rozdział 14. Zawody zaufania publicznego	363
1. Pojęcie zawodu zaufania publicznego	363
2. Kryterium decydujące o zaliczeniu danego zawodu do grupy zawodów zaufania publicznego	363
3. Samorząd zawodowy i jego rola w systemie reprezentowania interesów określonych grup zawodowych	365
4. Samorzady zawodowe architektów oraz inżynierów budownictwa	368
4.1. Identyfikacja samorządów zawodowych	368
4.2. Zadania Izb Samorządów Zawodowych	373
4.3. Jednostki organizacyjne samorządów zawodowych	374
4.4. Organy Izb Samorządu Zawodowego	374
4.5. Podstawowe dokumenty Izb Samorządu Zawodowego	374
5. Istota zawodów architekta i inżyniera budownictwa	382
5.1. Pojęcia – architektura i budownictwo	382
5.2. Na czym polega wykonywanie zawodu architekta oraz inżyniera budownictwa?	383
6. Aktualne problemy zawodów regulowanych w Polsce	387
6.1. Ograniczenie liczby zawodów regulowanych	387

6.2. Zmiany prawne wprowadzone przepisami ustawy z dnia 9.05.2014 r. o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych .	389
DZIAŁ V. PROCESY BUDOWLANE	391
Rozdział 15. Inwestycyjny proces budowlany	391
1. Wprowadzenie	391
2. Uczestnicy inwestycyjnego procesu budowlanego	392
3. Inwestor jako podstawowy podmiot inwestycyjnego procesu budowlanego	393
3.1. Pojęcie inwestora	393
3.2. Podstawowe obowiązki i uprawnienia inwestora, wynikające z przepisów ustawy – <i>Prawo budowlane</i>	394
4. Projektant w inwestycyjnym procesie budowlanym	396
4.1. Informacje ogólne	396
4.2. Obowiązki i uprawnienia projektanta	397
4.3. Projekt budowlany	398
4.4. Wykorzystanie tzw. projektów gotowych jako projektów architektoniczno-budowlanych	401
4.5. Nadzór autorski w inwestycyjnym procesie budowlanym	402
5. Kierownik budowy w procesie budowlanym	410
5.1. Obowiązki i uprawnienia kierownika budowy	410
5.2. Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na budowie	413
5.3. Uprawnienia kierownika budowy	413
5.4. Uwarunkowania właściwej realizacji samodzielnej funkcji technicznej kierownika budowy	415
5.5. Odpowiedzialność za organizację i przebieg budowy	416
5.6. Pełnienie funkcji kierownika budowy	423
5.7. Dziennik budowy	428
6. Inspektor nadzoru inwestorskiego w procesie budowlanym	432
6.1. Zasady powoływania inspektora nadzoru inwestorskiego	432
6.2. Obligatoryjne ustanowienie inspektora	432
6.3. Dobrowolne ustanowienie inspektora	433
6.4. Podstawowe obowiązki inspektora	434
6.5. Uprawnienia inspektora nadzoru budowlanego	435
6.6. Możliwość wykonywania przez jedną osobę różnych funkcji technicznych na tej samej budowie	436
7. Wymagania dotyczące osób kierujących robotami budowlanymi oraz wykonujących nadzór inwestorski przy obiektach zabytkowych	436
Rozdział 16. Eksploatacyjny proces budowlany	438
1. Wprowadzenie	438
2. Obszary działalności osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie w eksploatacyjnym procesie budowlanym	444
3. Okresowe kontrole obiektów budowlanych wynikające z przepisów ustawy – <i>Prawo budowlane</i>	444
3.1. Cel okresowych kontroli obiektów budowlanych	444
3.2. Rodzaje i zakres okresowych kontroli	447
3.3. Czas i częstotliwość przeprowadzania okresowych kontroli	449

3.4. Dokumentowanie okresowych kontroli	449
3.5. Podjęcie stosownych działań naprawczych	451
4. Osoby uprawnione do dokonywania okresowych kontroli obiektów budowlanych	452
4.1. Wprowadzenie	452
4.2. Osoby upoważnione do dokonywania okresowych kontroli obiektów budowlanych	452
4.3. Osoby uprawnione do dokonywania okresowych kontroli instalacji elektrycznych, piorunochronnych i gazowych	454
4.4. Osoby uprawnione do dokonywania okresowych kontroli przewodów kominowych	454
4.5. Obowiązek osoby dokonującej okresowej kontroli	455
4.6. Problemy związane z dokonywaniem okresowych kontroli	456
5. Zasady kontroli systemu ogrzewania i systemu klimatyzacji	457
5.1. Wprowadzenie	457
5.2. Obowiązek kontroli systemu ogrzewania lub systemu klimatyzacji w użytkowanych budynkach	458
5.3. Osoby uprawnione do dokonywania kontroli systemu ogrzewania i systemu klimatyzacji w budynku	459
5.4. Wymagania dotyczące zawartości protokołu z kontroli systemu ogrzewania i systemu klimatyzacji	460
5.5. Zasady weryfikacji protokołów z kontroli systemów ogrzewania i systemów klimatyzacji	461
5.6. Przepisy karne związane z naruszeniem zasad dokonywania kontroli systemu ogrzewania i systemu klimatyzacji	462
DZIAŁ VI. DIAGNOSTYKA TECHNICZNA I RZECZOZNAWSTWO BUDOWLANE	463
Rozdział 17. Diagnostyka techniczna obiektu budowlanego	463
1. Wprowadzenie do zagadnienia bezpieczeństwa obiektów budowlanych	463
2. Zagrożenia bezpieczeństwa obiektów budowlanych	468
3. Przyczyny wystąpienia zagrożeń bezpieczeństwa obiektów budowlanych	468
4. Cel i etapy diagnostyki technicznej obiektu budowlanego lub jego części	472
5. Zakres diagnostyki technicznej obiektu budowlanego	473
6. Formy działań diagnostycznych w procesie eksploatacji obiektu budowlanego	477
7. Klasyfikacja opracowań technicznych dotyczących stanu obiektów budowlanych	478
8. Konieczność wykonywania opracowań technicznych w zakresie robót i obiektów budowlanych	480
9. Opracowania techniczne w zakresie obiektów budowlanych	483
10. Procedura oceny stanu konstrukcji istniejącego obiektu budowlanego	484
10.1. Wymagany zakres działań	484
10.2. Inwentaryzacja konstrukcji obiektu budowlanego	485
10.3. Badanie rzeczywistej jakości materiałów konstrukcji	485
11. Metody naprawcze stosowane w obiektach budowlanych	495
12. Opracowania techniczne jako dowody w postępowaniach administracyjnych i sądowych	499
13. Osoby reprezentujące organy nadzoru budowlanego nie wykonują samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie	500

14. Korzystanie z ocen i ekspertyz technicznych przez organy nadzoru budowlanego	502
15. Osoby wykonujące opracowania techniczne dotyczące stanu technicznego obiektów budowlanych	503
16. Doskonalenie zawodowe osób wykonujących opracowania techniczne w zakresie obiektów budowlanych	504
17. Etyka zawodowa podczas wykonywania opracowań technicznych	505
Rozdział 18. Rzeczoznawstwo budowlane po deregulacji	507
1. Funkcja rzeczoznawcy	507
2. Rzeczoznawstwo budowlane w Polsce	508
2.1. Źródła rzeczoznawstwa budowlanego	508
2.2. Formy rzeczoznawstwa budowlanego	508
2.3. Regulacje prawne	512
2.4. Aktualna rola rzeczoznawcy budowlanego w gospodarce	515
2.5. Tytuł rzeczoznawcy budowlanego w hierarchii zawodowej	516
2.6. Usytuowanie prawne	519
2.7. Ocena środowiska zawodowego dotycząca obowiązujących uregulowań prawnych	520
3. Problem powoływania rzeczoznawców budowlanych do pełnienia funkcji biegłych sądowych	522
4. Postępowanie kwalifikacyjne w sprawie nadania tytułu rzeczoznawcy budowlanego	525
4.1. Właściwość Izby Samorządu Zawodowego architektów oraz inżynierów budownictwa w zakresie nadawania tytułu rzeczoznawców budowlanych ..	525
4.2. Schemat postępowania kwalifikacyjnego	525
4.3. Wniosek o nadanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego	527
4.4. Potwierdzenie odbycia co najmniej 10-letniej praktyki zawodowej	528
4.5. Potwierdzenie posiadania znaczącego dorobku praktycznego	528
4.6. Dokumentowanie praktyki oraz znaczącego dorobku praktycznego	529
4.7. Specjalności budowlane i zakres rzeczoznawstwa	530
DZIAŁ VII. ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA I OBOWIĄZKOWE UBEZPIECZENIA	535
Rozdział 19. Odpowiedzialność prawna uczestników inwestycyjnego procesu budowlanego	535
1. Wprowadzenie	535
2. Odpowiedzialność cywilna	538
2.1. Zakres odpowiedzialności cywilnej	538
2.2. Odpowiedzialność cywilnoprawna osób wykonujących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie	540
2.3. Podstawy prawne wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie	542
3. Odpowiedzialność karna uczestników inwestycyjnego procesu budowlanego ..	543
3.1. Osoby podlegające odpowiedzialności karnej	543
3.2. Regulacje ustawy – <i>Prawo budowlane</i> w zakresie odpowiedzialności karnej	543

3.3. Procedura postępowania karnego	549
4. Odpowiedzialność zawodowa	552
4.1. Osoby podlegające odpowiedzialności zawodowej	552
4.2. Występki i wykroczenia	553
4.3. Kary z tytułu popełnienia czynów powodujących odpowiedzialność zawodową w budownictwie	555
4.4. Procedury postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie	556
4.5. Wpis do centralnego rejestru ukaranych i skreślenie z rejestru ukaranych ..	560
4.6. Przedawnienie możliwości karania z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie	560
4.7. Zatarcie kary nałożonej z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie	561
5. Odpowiedzialność dyscyplinarna osób sprawujących funkcje techniczne w budownictwie	561
Rozdział 20. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie	563
1. Wprowadzenie	563
2. Obowiązek zawarcia umowy	564
3. Zakres obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej	565
4. Ochrona zapewniana przez obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej	566
5. Czasowy zakres ochrony ubezpieczeniowej	567
6. Suma gwarancyjna	567
7. Obowiązek ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej	568
8. Obowiązki ubezpieczyciela	568
9. Dodatkowe przywileje ubezpieczeniowe dla członków PIIB	569
10. Obowiązki ubezpieczającego	571
11. Przedawnienie roszczeń z umowy ubezpieczenia	571
BIBLIOGRAFIA	572
Reklamy książek	
<i>Nowe warunki techniczne 2016 .....</i>	<i>16</i>
<i>Vademecum projektanta Tom I .....</i>	<i>58</i>
<i>Prawo budowlane .....</i>	<i>174</i>
<i>Konstrukcje murowe. Naprawy i wzmocnienia .....</i>	<i>534</i>